

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfint, 200
Republica Moldova
MD-2004, e-mail: jbu@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 200 avenue
Republic of Moldova
e-mail: jbu@justice.md

Dosar nr. 5r-3692/2022

Curtea Constituțională
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, mun Chișinău,
MD-2004

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art 443 alin (5) Cod Contravențional

Anexă: 1. Hotărârea nr 5r-3692/2022 din 20.12.2023
2. sesizarea privind excepționa de neconstituționalitate a avocatului Jigău Radu

Judecător,
al judecătoriei Chișinău,
sediul Buiucani

Renata Popescu Balta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

MD 2004, Chișinău str. A. Lăpușneanu nr. 28

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a)
din Constituția Republicii Moldova

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Numele:
2. Prenumele:
3. Funcția:
4. Adresa:
5. Tel./fax:

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: **Judecătoria Chișinău sediul Buiucani**
2. Judecător/complet de judecată: **Doamna Renata Popescu-Balta**
4. Adresa instanței de judecată: **mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.200**
5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: **022-20-49-03, jbu@justice.md**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

În fapt, la data 18.05.2022 agentul constatator, reprezentant al INSP al IGP a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție MAI05551746, prin care a constatat contravenția în baza art. 240 alin.(1) Cod Contravențional. Acesta a reținut faptul că la data 18.05.2022, la ora 10:46, conducătorul auto/petiționarul ar fi comis următoarea faptă contravențională - *aflându-se pe str. Alba-Iulia 77, mun. Chișinău, conducătorul auto a ignorat marcajul rutier 1.3 linia dublă continuă, ignorând prevederile p.28 RCR*. În baza procesului verbal cu privire la contravenție, agentul constatator a emis decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale amenda în mărime de 15 u.c.(ce constituie 750 lei) și 3pp.

Agentul constatator a cerut ca fapt obligatoriu semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție, indicând expres prin bife locul semnării, prezentând-o ca pe o formalitate, excluzând astfel orice altă alternativă și explicații ale consecințelor semnării, prin ce a încălcat prezumția nevinovăției și dreptul la apărare al petiționarului.

Totodată, petiționarul, considerând că a fost încălcată procedura legală prevăzută de Codul Contravențional, astfel de către agentul constatator nu a fost aplicată procedura simplificată la constatarea faptei, conform prevederilor legale ale Codului Contravențional(prin încălcarea art. art. 451¹, 451² Codului Contravențional) ca rezultat, nu a fost de acord cu procedura aplicată și nu a recunoscut sancțiunea aplicată contrar prevederilor legale, fapt despre ce a indicat expres în obiecțiile formulate în procesul-verbal cu privire la contravenție.

În consecință, luând în considerare faptul că, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit cu încălcarea drepturilor petiționarului, contrar procedurilor legale, totodată, fiind aplicată și o sancțiune mai mare, contrar normelor indicate ale Codului Contravențional, petiționarul a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție în termenul legal în instanța de judecată.

C. Obiectul sesizării

Autorul sesizării solicită verificarea constituționalității sintagmei “*de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional*” de la art.443 alin.(5) Cod Contravențional(Legea nr.218 din 24/10/2008) în vederea corespunderii articolului 21 și 26 al Constituției Republicii Moldova.

Potrivit art.443 alin.(5) Cod Contravențional, Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și de victimă când există.

Potrivit, art.21 și respectiv 26 din Constituție se garantează prezumția nevinovăției și dreptul la apărare.

Astfel, prin efectele sintagmei “de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional” se încalcă prevederile art.21 și 26 din Constituția Republicii Moldova, care reglementează prezumția nevinovăției și dreptul la apărare.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Autorul sesizării consideră că prezentei spețe îi sunt incidente mai multe prevederi ce reglementează drepturi fundamentale garantate de Constituție și anume:

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 26

Dreptul la apărare

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Potrivit art.443 alin.(5) Cod Contravențional, Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și de victimă când există.

Este necesar de menționat, că textul model imprimat al procesului-verbal cu privire la contravenție utilizat de agenții constatori ai MAI, include semnătura persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional la pct.18 cu denumirea- **Recunosc săvârșirea contravenției și accept sancțiunea stabilită pentru ce semnez.** Prin urmare, textul legal ce stabilește inducerea ideii de obligativitate a semnării procesului-verbal cu privire la contravenție, ce are ca obiect constatarea unei contravenții împotriva persoanei în privința căreia s-a pornit procesul contravențional, prin semnarea procesului-verbal impune la recunoașterea vinovăției, legalității procesului-verbal, a contravenției și a sancțiunii.

Considerăm că semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție de către persoana în privința căreia s-a pornit procesul contravențional, nu trebuie să fie tratată ca o obligație așa cum indică norma citată, în vederea excluderii abuzurilor din partea agenților constatori, formularea unor texte auto-condamnatorii predefinite ale procesului-verbal contrar prevederilor fundamentale și garantării drepturilor constituționale ale persoanelor.

Altfel, reglementarea necesității semnării procesului-verbal prin efectele sintagmei “de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional” duce la încălcarea evidentă a prevederilor art.21 și 26 din Constituția Republicii Moldova, care reglementează prezumția nevinovăției și dreptul la apărare al persoanei nemijlocit vizate în procesul-verbal, aceasta trebuia să aibă opțiunea liberă de semnare sau nu a procesului-verbal, iar faptul dat nu trebuie să fie tratat ca o parte obligatorie din conținutul procesului-verbal de recunoaștere a acestuia de către cel împotriva căruia a fost întocmit.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

Materialele cauzei contravenționale

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice,

**Jigău Radu,
Avocat**

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned to the right of the name and title.

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani),

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecătorul
grefierul

Renata Popescu-Balta
Regina Ciobanu

cu participarea:

avocatului

Radu Jigău

în absența:

agentului constator
petiționarului

Dorin Negura
Serghei Bargan

examinând în ședință publică contestația petiționarului Bargan Serghei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI05551746 și a deciziei de sancționare emisă pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 240 alin.(1) Cod contravențional,

c o n s t a t ă :

În procedura judecătorului Renata Popescu-Balta se află în examinare contestația petiționarului Bargan Serghei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI05551746 și a deciziei de sancționare din 18.05.2022 emisă pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 240 alin.(1) Cod contravențional.

În cadrul ședinței de judecată, apărătorul Radu Jigău a depus o cerere prin care solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 443 alin.(5) Cod contravențional.

În acest context, apărătorul consideră că prin efectele sintagmei de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional se încalcă prevederile art. 21, 26 din Constituția Republicii Moldova.

În ședință de judecată agentul constator Dorin Negura și petiționarul Serghei Bargan fiind citați nu s-au prezentat din care considerent instanța de judecată a dispus în temeiul art.455 alin.(2), (3) examinarea în lipsă.

Analizând solicitarea formulată de către apărătorul Radu Jigău privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța o admite, din considerentele expuse *infra*.

În continuare, instanța de judecată notează că potrivit conținutului solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează integral textul articolului 443 alin. (5) Cod contravențional și este ridicată de către avocatul Radu Jigău în numele petiționarului Bargan Serghei în cadrul examinării contestației depuse de acesta împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI05551746 și a deciziei de sancționare emisă pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 240 alin.(1) Cod contravențional.

Totodată, instanța notează că apărătorul Radu Jigău invocă că această normă juridică contravine prevederilor articolelor 21, 26 din Constituția Republicii Moldova.

În acest context, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele: "82., judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect

prevederile contestate. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

Totodată, potrivit art. 7 alin. (3)-(3³) din Codul de procedură penală, ”(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă. (3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.

Astfel, instanța menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Prin urmare, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că norma vizată de către apărător constituie obiect al controlului de constituționalitate.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către o parte în proces, iar norma vizată, în maniera solicitată, nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate. În acest sens, instanța menționează că, potrivit paginii oficiale web a Curții Constituționale, în prezent, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Prin urmare, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normei contestate, precum și ținând cont de faptul că până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității art. 443 alin.(5) Cod contravențional nu există, instanța va admite solicitarea apărătorului Radu Jigău, în interesele petiționarului Bargan Serghei și ridică excepția de neconstituționalitate a articolului 443 alin.(5) din Cod contravențional.

În concordanță cu cele menționate, instanța precizează că în cauza *Ivanciuc împotriva României* (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coëme și alții împotriva Belgiei*, § 114 și *Wynen împotriva Belgiei*, § 41)“.

Totodată, în cauza *Pronina împotriva Ucrainei* (nr. 63566/00), Curtea Europeană a statuat că dispozițiile Convenției Europene nu garantează dreptul de acces la o instanță cu competența de a

invalida sau de a nesocoti o dispoziție legală, ori de a da o interpretare oficială acesteia. De asemenea, a reținut că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudicială. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 par. 1 din Convenție.

Respectiv, Curtea Constituțională, tot prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 (par. 86-87) a reținut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești, iar având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

În conformitate cu articolele 7 și 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite cererea apărătorului Radu Jigău, care acționează în interesele lui Bargan Serghei, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a articolului 443 alineatul (5) din Codul Contravențional.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pentru examinare conform competenței.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Renata Popescu-Balta